

JAGUAREN

MATTIAS GORDON
SVERIGE 2009. 21 MIN.
REK. FRÅN 4 ÅR

LITTERÄR FÖRLAGA

"JAGUAREN" AV ULF STARK OCH ANNA HÖGLUND
FÖRLAG: BONNIER CARLSEN ISBN 13: 9789163854064

BERÄTTELSEN

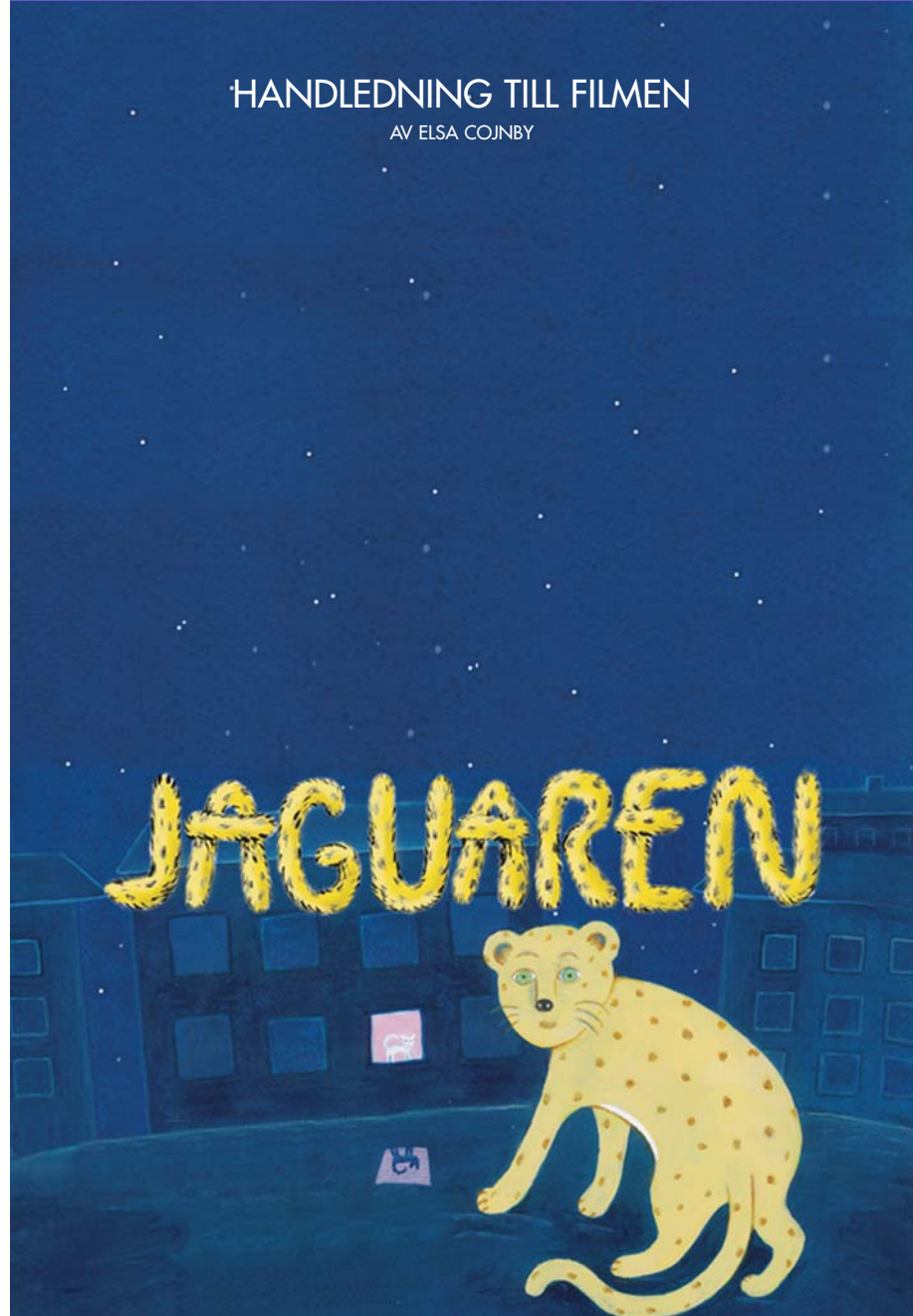
Det är kväll. På en stor grön matta i vardagsrummet ligger lilla Elmer och tittar i en bok. I köket gör pappa välling. Elmer bläddrar i boken, som är full med djur. När vällingen är färdig får Elmer den i en nappflaska. Sen borstar pappa hans tänder. Då märker Elmer att han får päls - han blir till en jaguar, precis som den i boken. Pappa blir förskräckt men Elmer ger honom en blöt puss innan han smyger förbi mamma och hoppar ut genom fönstret.

Där ute lyser stjärnorna och Elmer känner sig glad och lycklig. Han leker med några råttor, men så kommer grannens läskiga hund, "Prins". Men den här gången är det Prins som blir rädd för Elmer, för han är ju en jaguar. Sen träffar Elmer en fin katt som han vill leka med. Men katten blir skrämmd och springer sin väg. Plötsligt hörs bildäck som skriker och jaguaren Elmer hittar katten påkörd, med blod i pälsen. Elmer blir ledsen och vill inte längre vara jaguar; han är ju inte farlig, han ville ju bara leka. Han undrar om katten är död. Men då vaknar katten, som heter Ellinor.

Kattkompisen Ellinor får rida hem på jaguaren Elmers rygg. Sen går Elmer hem till sig. Han står utanför sitt hus och ser sin mamma i fönstret. Då blir han lite ledsen, för jaguarer sover ju inte hemma. Han lägger sig utanför porten och sover. Han ser inte längre ut som någon jaguar. Snart hittar mamma honom, lyfter lyckligt upp sin son och tar med honom in. Hur glada mamma och pappa är, det märker inte Elmer för han sover...och drömmer om en katt som heter Ellinor.

HANDLEDNING TILL FILMEN

AV ELSA COJNBY

FILMENS TEMAN

Filmen handlar om att förvandlas från en liten pojke till ett stort och farligt djur. Att istället för att vara rädd bli den som skrämmer andra – vilket inte bara är bra. Förutom samtal om mod och rädsla, att bli skrämmd och att själv skrämmas, väcker filmens form frågor. *Blir Elmer verkligen en jaguar? Man kan prata om drömmar och fantasi och om barnens egna erfarenheter.*

STOR, STARK OCH LITEN – PÅ SAMMA GÅNG?

Två gånger skrämmer jaguaren Elmer andra med flit; kommer du ihåg vilka han skrämmer? Varför skrämmer han dem?

Jaguaren Elmer vill inte skrämma katten Elinor, tvärtom så vill han leka. Elinor springer ifrån honom och blir påkörd av en bil. Beskriv vad som händer när Elinor blir påkörd! Hur känner sig Elmer?

Som tur är så mår ju Elinor bra sen och de bli kompisar. Hur kommer det sig att hon slutar vara rädd för jaguaren Elmer? Hur brukar du visa andra att du är snäll?

DRÖM OCH FANTASI

Vad hände egentligen i filmen, förvandlades Elmer till en jaguar på riktigt? Kan små barn verkligen göra det? Eller drömde Elmer att han blev en jaguar?

Vad händer när man drömmer? Vad brukar du drömma om?

Det verkar vara en spännande och rolig dröm, men kanske också lite läskig. Kan du komma på något som var läskigt? Var det något som var sorgligt? Vad var roligt och bra?

I slutet av filmen drömmer Elmer vidare om den fina katten Elinor med ett leende på läpparna. Även om det var lite läskigt ett tag, så slutar drömmen bra. Vad brukar du göra om du har drömt något läskigt?

ELMERS OCH MIN VARDAG

På kvällen tittar Elmer i en bok. Brukar du också göra det innan du går och lägger dig? Kanske att någon läser för dig? Har du någon speciell bok som du tycker mycket om? Vad är det för bok?

Hur går det till när du går och lägger dig? Har du ett eget rum som du sover i? Hur ser det ut i så fall?

Elmer drömmer att han sätter grannens hund Prins på plats. I vanliga fall – när han inte är en jaguar – är han rädd för Prins. Känner du någon hund? Är det en snäll hund eller gör den dig rädd? Finns det något annat som du blir rädd för?

RIM, ORDLEKAR OCH ANDRA LEKAR

Filmen är, precis som boken, berättad på rim. Man kan leka många olika rimlekar, med olika svårighetsgrad.

Enkla rim. Fröken säger ett ord och barnen får komma på ord som rimmar. Behövs det kan barnen få ledtrådar, t ex ”ett djur som rimmar på hatt?”.

Rimma runt. Sitt i en cirkel och låt någon börja med att säga ett ord för kompisen intill att rimma på, gå runt i cirkeln.

Sim sala bim. Är barnen lite äldre kan man göra en rimberättelse tillsammans, där de får hjälpa till att rimma ihop till en egen saga; “Det var en gång en liten katt...”

Hitta motsatsord. Fröken säger ett ord och barnen kommer på motsatsen, t ex dag – natt, stor – liten, rädd – modig osv.

I filmen förvandlas Elmer till en jaguar. *Vilket djur skulle du vilja vara för en stund, om du fick? Vad är det som är bra med det djuret? Har du sett något spännande djur någon gång? När då? Var det stort eller litet? Har du kanske sett en jaguar?*

Charader. Låtsas vara ett djur och låt de andra barnen gissa vilket djur du är! Är det svårt att gissa kan de andra barnen få ställa frågor som t ex ”kan du flyga/simma/klättra?”...

Djungel. *Vad finns det i djungeln? Och vart finns det djungel egentligen? I Sverige? I Afrika?* Lek att ni är i en storstadsdjungel, som Elmer och Ellinor. Titta er omkring. Titta noga. Vad är det ni ser...i djungeln? Har soffan fyra ben, är stor och mjuk – då är det nog en elefant! Är den snäll kanske? Och finns det andra djur? ...

TIPS TILL EN ÄLDRE PUBLIK!

JAGUAREN

“Jaguaren” är också namnet på en diktsvit av Elmer Diktonius och den lille jaguaren i Starks och Höglunds bok har alltså även en namne i författaren. Titta gärna på Diktonius verk – vad handlar det om? Hur förhåller sig texterna till varandra?

NATTEN...

På natten är det mörkt och man är ensam. Man kan inte längre kontrollera tankar och beteenden och man möter en värld som ser annorlunda ut än den man är van vid. Det är fascinerande men det kan också vara skrämmande.

Dygnets mörkare timmar och gränlandet mellan ljus och mörker är föremål för förundran. På natten råder kaos (om än kontrollerat i och med tidsbegränsningen) och “verkligheten” kännetecknas av normlöshet och omkullkastade maktstrukturer.

Nattens kontrollerade kaos återspeglas i berättarstrukturen hos barnböcker, som oftast är cirkulär; den rör sig från hemma/trygghet till borta/äventyr – och tillbaka.

Genom kaoset uppenbaras normer och genom att vara någon annan ser man vem man själv är...

Tips för vidare läsning: Anna-Maija Koskimies-Hellmans avhandling "Inre landskap i text och bild. Dröm, lek och fantasi i svenska och finska bilderböcker". (2008)